L'última cantereria de Petrer

27/11/2021

Cantereria Antonio Beltrán Payá, Tonet el de la Foia. Destaquen diverses botiges, botelles i pitxers. Any 1893.

L'inici dels anys setanta del passat segle i pel que fa a l'àmbit econòmic, va començar amb una trista notícia. L'última **fàbrica de cantereria** existent a Petrer, propietat de **Miguel Román Aracil**, situada a Quatre Vents, **va tancar les portes el 28 de novembre**, amb la qual cosa va desaparéixer una indústria artesanal que es remuntava almenys fins al segle XVII.

Tal dia com hui de fa 51 anys **desapareixia la indústria canterera a Petrer,** de la qual tenim constància documental **des de l'any 1655,** i podem seguir la pista d'esta activitat artesanal fins a 1970, **data en què tanca les portes l'última fàbrica.**

A Petrer **a principis del segle XVIII hi ha un destacat nucli de cantereries,** concentrat, amb el suficient significat com per a donar nom a una zona amb **referències documentals al** ***carrer que puja a les cantereries*** **i a les** ***costes de les cantereries.*** **En 1722 hi ha tres forns** dedicats al treball canterer i **a mitjan segle XIX hi ha cinc fàbriques.** Les cantereries estaven situades en la mateixa zona i molt pròximes les unes de les altres. El lloc on es trobaven situades es constituïx com una zona artesanal, extramurs, al S-SE de la població, que ocupa una xicoteta lloma ben ventilada, amb recursos hídrics, pròxima al camí d'Agost, als afloraments d'argila i a les zones boscoses.

Després d'uns anys de gran activitat productiva esta

activitat va anar decaient al final dels anys cinquanta del segle XX, anys en què s'inicia l'última fase d'esta tradicional indústria artesanal que va anar desapareixent progressivament. Hui dia, la cantereria de Petrer és tan sols un record i un passatge més de la nostra història. **Queda el record d'esta activitat** als carrers, pròxims a la Foia, on els nostres majors van poder tenir contacte amb esta activitat, i **també en carrers del nostre viari com les Cantereries, el Canterer, Tio Tonet el de la Foia, Juan Millá, Ceràmica i el monument al canterer en els Jardins del Canterer Vulorum.**

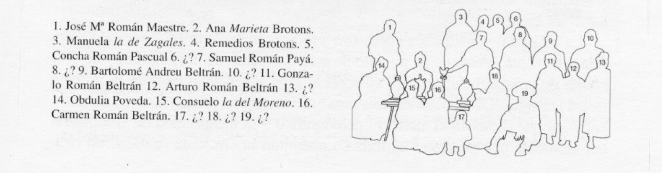

Cantereria de José Román Maestre, Pepos. Les dones broden botiges denominades angleses. Any 1899.

Amb el tancament de les fàbriques de cantereria que no havia d'haver ocorregut mai, li déiem **adeu per sempre a una tradició artesanal que ens permetia gaudir de recipients elaborats amb gran cura per a contenir, transportar i beure aigua; també a un senyal d'identitat** que va fer que **el nostre poble fora un referent pel que fa a la fabricació de peces d'ús domèstic,** la més típica la botija, que va convertir el nostre poble en un dels fabricants de pisa sense esmaltar més importants de la Comunitat Valenciana, i, per descomptat, li déiem també **adeu al fet que els nostres carrerons d'antany feren olor de tomello i de pi** quan s'alimentaven els forns i **desapareixia el costum d'estampar contra terra els tests quan Crist ressuscitava el Dissabte de Glòria.**

Esta indústria artesanal va tenir temps arrere gran puixança en la nostra vila i **el seu record hauria de formar part de la memòria col·lectiva.** Tant de bo generacions com la meua i altres més jóvens haguérem pogut conéixer l'activitat diària dels nostres tallers de cantereria. També des d'esta crònica vull **rendir un homenatge i reconeixement a totes aquelles persones que van fer de la cantereria, a més d'un mitjà de vida, un senyal d'identitat de Petrer.**

Hui la memòria del fang s'ha perdut a Petrer però d'alguna manera continua viva gràcies al llibre ***Del barro al cacharro: La artesanía alfarera en Petrer siglos XVII-XX.*** **Vos convide a entrar en bibliopetrer.petrer.es**, consultar-lo i disfrutar-lo.

1. José Mª Román Maestre. 2. Ana *Marieta* Brotons. 3. Manuela *la de Zagales*. 4. Remedios Brotons. 5. Concha Román Pascual 6. ¿? 7. Samuel Román Payá. 8. ¿? 9. Bartolomé Andreu Beltrán. 10. ¿? 11. Gonzalo Román Beltrán 12. Arturo Román Beltrán 13. ¿? 14. Obdulia Poveda. 15. Consuelo *la del Moreno*. 16. Carmen Román Beltrán. 17. ¿? 18. ¿? 19. ¿?

Encunys que marcaven les peces de fang de Petrer.